

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد.

۲۰۱۸/۰۶/۱۰

پوهندوی آصف بهاند

د بنوونې او روزني کال

او له بنونځي نه د نيمايي افغان کوچنيانو محروميت

د افغانستان جمهور رئیس اشرف غني ۱۳۹۷ کال د بنوونې او روزني کال اعلان کړ. ده د ۱۳۹۷ ام کال په مناسبت، په خپله وينا کې وويل چې اوه نوي ام کال د پوهني کال دی او ټول بايد په گډه د حشر په ډول کار ورته وکړو. هلته ولسمشر د بنوونې او روزني په باب ځينو نورو مسایلو ته هم اشاره وکړه. هغه وخت په دې هکله په يوه **رپوټ** کې داسې راغلي و:

«افغان ولسمشر د نوي کال وينا کې ۱۳۹۷ لمريز کال ته د پوهني کال نوم ور کړ او له ولس يې وغوښتل چې د پوهني د پراختيا لپاره ملي پکړه (حشر) وکړي.

نوموړي وويل، د کابيني او د ولس په مشوره دې کال ته د پوهني نوم ور کړل شوی دی. هغه دا هم وويل چې په دې تړاو به د پوهني په ورځ - چې بنيابي د شنبې ورځ به وي - خپل پلان له افغان ولس سره شريک کړي.

محمد اشرف غني ارگ کې د وينا پر مهال له خلکو وغوښتل د هغو ماشومانو د زدکړو په برخه کې همکاري وکړي چې شمير يې څو ميليونه دي او له زدکړو بې برخي دي.

"ټول به سر کال ملا وتړو چې د افغانستان راتلونکي مطلب زموږ بچيان چې لوړه او نجونه دي د زدکړو برخه کې موقع ور کړو."

نوموړي په بنوونيز نصاب کې ستونزو ته په اشاري وويل، چې بنوونيز نصاب کې بنسټيز سمون پکار دی:

د پاڼو شميره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکاري ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په خيږ و لولئ

"هغه بنيادي اصلاحات به د پوهنې نظام کې راشي چې ولس يې غواړي، زه په ټول ولس نارو کوم چې د پوهنې برخه کې ملي حشر وکړي..."

د ښوني او روزنې په برخه کې د جمهور رئيس له دې ځانگړې پاملرنې نه ډيرو خلکو مننه وکړه او هيله يې څرگنده کړه چې اوس به اساسي کار پيل شي، خو داسې ښکاري چې هيڅ به هم ونه شي.

يو په دې چې دننه په نظام کې د دغسې مثبتو پلانونو په مقابل کې يو ه پنځمه ستن ولاړه چې د پنځوس سلنې د دليل له مخې، د خپلو شخصي گټو او واک د ساتلو له پاره، ټول هغه اشخاص چې د وطن او خلکو له پاره کار کوي، دوی په بيلابيلو نومونو او پلمو خنډونه ورته جوړوي.

بل دليل يې دا دی چې د افغانستان د ښوني او روزنې پر سيستم باندې داسې فکر حاکم دی چې هلته د وړاندې تگ او مثبتو کارونو له پاره دومره زمينه نه ده مساعد. مانا دا چې کار په سمه توگه نه دی تر سره شوی او اوس چې د بل معتبر آدرس له لوري هم وويل شول چې ډيره سلنه افغان ماشومان له ښونځي نه محرومه دي. دا خبره، هغه فکر قوي کوي چې:

په افغانستان کې د ښوني او روزنې په برخه کې کار ډير پخ او ناسم روان دی.

اوس د ملگرو ملتونو د ماشومانو د ملاتړ صندوق «يونيسف» له خوا ويل شوي چې ډيره سلنه افغان ماشومان د ښونځي له تگ نه محرومه دي. د يونيسف په راپور کې ويل شوي دي:

«د ملگرو ملتونو د ماشومانو د ملاتړ صندوق "يونيسف" په يوه تازه رپورټ کې ويلي، په افغانستان کې د روانې جگړې او ناامنيو له کبله د دغه هېواد نيمايي ماشومان ښونځي ته له تللو بې برخې کړي دي. په ياد راپور کې راغلي، نيمايي ماشومان د ۷ او ۱۷ کلونو ترمنځ عمر ونه لري، په دې معنا چې ۳.۷ ميليون ماشومان افغانستان کې ښونځي ته له تللو محروم دي.

يونيسف وايي، له ۲۰۰۲ کال راپدېخوا ښونځيو ته د ماشومانو د نه تگ چاره ډيره شوې ده. رپورټ وايي، له ښونځي د محرومو شويو ماشومانو ۶۰ سلنه نجوني دي. دا شمېر په ولايتونو کې په ډېر ډول دی. د يونيسف د راپور له مخې، په کندهار، هلمند، ميدان وردگو، پکتیکا، زابل او ارزگان ولايتونو کې ۸۴ سلنه نجوني ښونځي ته نه ځي...»

زما په خيال تر څو چې دولتي څوکي، په تيره داسې څوکي لکه د ښوني روزنې وزارت چې په دولتي واک، تنظيمونو او مسلح گروپونو ته د غنيمت په ډول او د هغوی د خوشالولو او راضي ساتلو په بدل کې ورکول کيږي، هيڅکله دي، هيڅ څوک د مدرني او ښي ښوني روزنې هيله نه کوي

د غنيمت ورکولو د معاملي د بنسټ ډبره، له بده مرغه د بن په کنفرانس کې کېښودل شوه چې د افغانستان هر څه د غنيمت په معامله کې ليلام شول، کرزي هم همدا پاليسی پسي وغځوله، هر تنظيم به چې په هره څوکي لاس کېښود، ده به ورته ويل چې ستا شوه او اوس هم ټول تنظيمونه او مسلح گروپونه له برحال حکومت نه هماغه هيله لري چې له کرزي يې لرله.

دا بده معامله به تر هغو پورې روانه وي چې د دولت واگي په ټوله مانا يو لاس نه شي او له يوه آدرسه رهبري نه شي. دغه راز د معارف په نصاب کې بايد بنسټيز بدلون راوستل شي، د ښونکو د ژوند څرنگوالي او سويې ته په جدي ډول پاملرنه وشي.

که مو حد اقل پاسني بدلونونه په معارف کې راوستلای شول، نو بيا کولای شو ووايو چې موږ د معارف مخه په سم لوري برابره کړې ده او که نه نو هر څه به د شعار په بريد کې پاتې وي.

نوره مو خوښه!